

УДК 349.42

СТАН ГАРМОНІЗАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО РИНОК ЦУКРУ ІЗ ЗАКОНОДАВСТВОМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

**М.А. ДЕЙНЕГА, кандидат юридичних наук,
П.В. КАЧУР, магістр 2-го року навчання юридичного
факультету,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України¹**

Проведено аналіз законодавства Європейського Союзу та України про ринок цукру і досліджено стан його гармонізації. Виявлено положення національного законодавства, що не відповідають положенням європейського законодавства, і запропоновано шляхи їх адаптації.

***Ринок цукру, гармонізація законодавства,
сільськогосподарська політика Європейського Союзу.***

Європейська інтеграція є одним із пріоритетних напрямів зовнішньої політики України, а гармонізація законодавства – об'єктивно необхідним кроком для підготовки до вступу в Європейський Союз (далі – ЄС). У липні 1994 р. між Україною та ЄС було укладено Угоду про партнерство та співробітництво, що становить правове підґрунтя стосунків між Україною та ЄС [1]. Відповідно до ст. 51 Угоди Україна зобов'язується забезпечити поступове приведення свого законодавства у відповідність із законодавством Європейського Співтовариства. Угода про партнерство та співробітництво визначила напрями співпраці у 28 сферах, у тому числі в галузі сільського господарства. У рамках Плану дій «Україна – ЄС», ухваленому у лютому 2005 р. [2] Радою з питань співпраці між Україною та ЄС, передбачено адаптацію законодавства України у галузі сільського господарства до законодавства ЄС, впровадження європейських моделей регулювання ринку цукру.

Метою статті є дослідження стану відповідності законодавства України про ринок цукру законодавству Європейського Союзу.

Правове регулювання ринку цукру є частиною сільськогосподарської політики ЄС, однією з найважливіших сфер життєдіяльності Співтовариства. Спільна сільськогосподарська політика була закріплена у Договорі про заснування Європейської Спільноти від 1 березня 1957 р., в якому зазначалося, що спільний ринок охоплює сільське господарство та торгівлю сільськогосподарською продукцією.

Остання розуміється як продукція, вирощена на землі, продукти тваринництва і рибництва, а також продукти первинного обробітку, безпосередньо пов'язані з цією продукцією [3].

Першим правовим документом, яким було започатковано систему спільного ринку цукру Співтовариства, став Регламент Ради (далі – ЄЕС) № 44/67/ЄЕС від 21 лютого 1967 р. щодо деяких загальних заходів спільної організації ринку цукру у 1967/1968 маркетинговому році [4]. На ранніх етапах розвитку ринку цукру головною метою його організації було гарантування виробникам справедливих прибутків та забезпечення ринку цукровою продукцією власного виробництва. Мито та імпорт гарантували захист від конкуренції з боку третіх країн, а допомога цукровому сектору надавалася за рахунок підвищених цін, встановлених для споживачів. Згодом ці положення набули закріплення у Регламенті Ради № 1009/67/ЄЕС від 18 грудня 1967 р. про спільну організацію ринку цукру. Така організація практично не потребувала витрат з бюджету Співтовариства. Виробництво цукру у межах Співтовариства було обмежено гарантованою кількістю (квотами). При цьому внески виробників у бюджет Співтовариства були призначені для покриття вартості експорту надлишків виробництва (експортні відшкодування).

Перше реформування ринку цукру відбулося у 1974 р. після вступу до Співтовариства Великої Британії. Співтовариство прийняло частину зобов'язань цієї держави, особливо до країн АСР (Африки, Карибського басейну і Тихого океану). 19 грудня 1974 р. Рада затвердила Регламент (ЄЕС) № 3330/74 про спільну організацію ринку цукру [5], яким

встановлювалися цільові та інтервенційні ціни на білий цукор, а також порогові ціни на білий цукор, цукор-сирець та патоку для торгівлі з країнами АСР. Таким чином, на цукровий ринок ЄЕС потрапила додаткова кількість цукру, що зумовило необхідність експортування еквівалентної кількості цукру з відповідними експортними відшкодуванням з бюджету Співтовариства [6, с. 34].

Коли ринок «класичного» цукру опинився під тиском замінників цукру, які стали з'являтися на ринку саме через завищену ціну на нього, в ЄС було введено квоту на виробництво та імпорт ізоглюкози (у 1981 р.). Максимальна квота розподілялась на квоту «А» (82 % – для внутрішнього ринку) та квоту «В» (18 % – на експорт) і за гарантованими цінами реалізовувалась на європейському ринку [6, с. 57]. Це отримало своє закріплення у Регламенті Ради (ЄЕС) № 1785/81 від 30 червня 1981 р. про спільну організацію ринку у цукровому секторі.

Протягом наступного періоду розвитку ринку цукру під час складання бюджету ЄС одна з найголовніших цілей полягала у скороченні витрат на підтримку сільського господарства. Вказана тенденція знайшла своє відображення у Регламенті Ради (ЄС) № 2038/1999 від 13 вересня 1999 р. [7], Регламенті Ради (ЄС) № 1260/2001 від 19 червня 2001 р. про загальну організацію ринку у цукровому секторі [8].

Співтовариство упродовж деякого часу постійно мало на меті спрощення регулювання Спільної сільськогосподарської політики. Результатом цього стало анулювання усіх основних регламентів і прийняття єдиного Регламенту Ради (ЄС) № 1234/2007 від 22 жовтня 2007 р. [9], що визначив спільну організацію сільськогосподарських ринків і спеціальні положення щодо деякої сільськогосподарської продукції. Відповідно до положень Регламенту Ради (ЄС) № 1234/2007 головними складовими ринку цукру в ЄС стали: інтервенційна ціна на цукор; мінімальна ціна на цукровий буряк; квота для виробництва цукру для внутрішнього споживання («А») та експорту («В» і «С»); захист ринку за допомогою тарифних бар'єрів; експортні субсидії, які фінансуються цукровими заводами [6, с. 92].

У Додатку I до Регламенту Ради (ЄС) № 1234/2007 визначено перелік товарів, охоплених спільною організацією ринку цукру. Це, зокрема, цукровий буряк, цукрова тростина, тростинний або буряковий цукор, а також хімічно чиста цукроза у твердій формі, кленовий цукор і кленовий сироп, інші види цукру у твердій формі, штучний мед, карамель, ізоглюкоза, сироп інуліну тощо. Щодо наведених назв продуктів, охоплених спільною організацією ринку цукру, передбачено й визначення їх понять. Наприклад, під «білим цукром» розуміється цукор, не ароматизований, не забарвлений або такий, що не має домішків, який містить у сухому стані у вазі 99,5 % або більше цукрози, що визначається поляриметричним методом. «Цукор-сирець» – це цукор, не ароматизований, не забарвлений або такий, що не має домішків, який містить у сухому стані у вазі менше, ніж 99,5 % цукрози, що визначається поляриметричним методом.

Організація ринку цукру ЄС включає у себе насамперед правову регламентацію регулювання цін на ринку. При цьому встановлюються контрольні ціни, що мають застосовуватися до нерозфасованого цукру з заводу: до білого цукру і цукру-сирцю стандартної якості, як описано у Додатку IV до Регламенту Ради (ЄС) № 1234/2007. Крім того, елементом цінової політики на ринку цукру ЄС є встановлення мінімальної ціни на цукровий буряк. Мінімальна ціна застосовується до цукрового буряку стандартної якості, як зазначено у Додатку IV до Регламенту Ради (ЄС) № 1234/2007. Цукрові підприємства, що купують буряк, на який розподіляється квота, призначений для переробки у цукор, повинні сплачувати принаймні мінімальну ціну, скориговану зростанням або зменшенням ціни, враховуючи відхилення від стандартної якості. Що стосується обсягів цукрового буряку, що відповідає обсягам промислового цукру або надлишкового цукру згідно з надлишковою сумою, то відповідне цукрове підприємство повинно скоригувати закупівельну ціну так, щоб вона була принаймні рівною мінімальній ціні за буряк, на який розподіляється квота.

Правовий механізм квотування на ринку цукру ЄС передбачає

розподіл квот на виробництво цукру, ізоглюкози і сиропу інуліну на державному та регіональному рівнях, що здійснюється відповідно до Додатку VI Регламенту Ради (ЄС) № 1234/2007. Держави-члени повинні розподілити квоти між підприємствами, що виробляють цукор, ізоглюкозу і сироп інуліну, створених на їх території й акредитованих. Для кожного підприємства розподілена квота повинна дорівнювати сумі квот «А» і «В» за Регламентом (ЄЕС) № 1260/2001.

Проведення реформування ринку цукру в ЄС, що функціонував упродовж багатьох років, викликано, з одного боку, процесами глобалізації світової економіки, а з другого, – посиленням вимог найбільших країн-виробників цукру щодо дотримання норм Світової організації торгівлі (далі – СОТ). Поряд із тим, рішення СОТ характеризуються подвійним характером, оскільки, з одного боку, вимагають скорочення внутрішнього виробництва цукру, з другого, – вимагають від країн ЄС додержання існуючих зобов'язань щодо пільгового доступу на ринок держав-учасниць країн АСР. Але у кінцевому підсумку реструктуризація цукрової промисловості та заходи державної підтримки і ринкового саморегулювання спрямовані на підвищення конкурентоспроможності цукрової промисловості ЄС, збереження соціальної стабільності, екології у зонах бурякосіяння та переробки цукрового буряка.

Правове регулювання ринку цукру в Україні здійснюється відповідно до Законів України «Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру» від 17 червня 1999 р. № 758-XIV [10], «Про державну підтримку сільського господарства України» від 24 червня 2004 р. № 1877-IV, «Про безпечність та якість харчових продуктів» від 23 грудня 1997 р. № 771/97-ВР, постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання торгівлі окремими видами цукрової продукції» від 13 травня 2006 р. № 670, наказами Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Типових умов господарських договорів між цукровими заводами, бурякосіючими господарствами та іншими суб'єктами бурякоцукрового комплексу незалежно від форм власності щодо вирощування та закупівлі цукрових буряків для виробництва цукру квоти «А» від 13 травня 2005 р. № 201, «Про затвердження порядків розподілу обсягів виробництва цукру та вирощування цукроих буряків для виробництва цукру у межах квоти «А» на конкурсних засадах між цукровими заводами та між бурякосіючими господарствами» 28 серпня 2007 р. № 624, «Про виробництво і поставку цукру на внутрішній ринок» від 12 вересня 2007 р. № 655 та іншими нормативно-правовими актами.

Закон України «Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру» визначає правові, економічні та організаційні засади державної політики щодо виробництва, експорту, імпорту, оптової і роздрібної торгівлі цукром. Згідно із положеннями Закону державно-правове

регулювання на ринку цукру в Україні відбувається за двома напрямками: регулювання виробництва цукру та регулювання реалізації цукру.

Статтею 2 Закону України «Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру» встановлено квоту на виробництво цукру для задоволення внутрішніх потреб (квота «А»). Граничні розміри квоти «А» визначаються щорічно постановами Кабінету Міністрів України. Наприклад, постанова Кабінету Міністрів України «Про державне регулювання виробництва цукру та цукрових буряків у період з 1 вересня 2013 р. до 1 вересня 2014 р.» від 3 квітня 2013 р. № 223 встановлює обсяги виробництва цукру на період з 1 вересня 2013 р. до 1 вересня 2014 року. Обсяги виробництва цукру у межах цих квот розподіляються між цукровими заводами шляхом проведення конкурсу на підставі наказу Міністерства аграрної політики України «Про затвердження порядків розподілу обсягів виробництва цукру та вирощування цукрових буряків для виробництва цукру в межах квоти «А» на конкурсних засадах між цукровими заводами та між бурякосіючими господарствами» від 28 серпня 2007 р. № 624.

Відносини щодо державного регулювання реалізації цукру визначені ст. 3 Закону України «Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру», відповідно до якої реалізація цукру може здійснюватися виключно особами, які зареєстровані як суб'єкти підприємницької діяльності у порядку, встановленому законодавством України. Згідно із зазначеною статтею Закону для стабільного забезпечення потреб внутрішнього ринку цукром протягом року та недопущення значних сезонних коливань ціни на нього визначаються квартальні та місячні обсяги реалізації цукру. Обсяги реалізації цукру визначаються наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України. Наприклад, наказом Міністерства аграрної політики України «Про виробництво і поставку цукру на внутрішній ринок» від 12 вересня 2007 р. № 655.

30 листопада 2006 р. Верховною Радою України прийнято закони, спрямовані на лібералізацію аграрного ринку України та приведення його організації та державного регулювання у відповідність вимогам СОТ: Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про державну підтримку сільського господарства Україна» № 401-V, положеннями якого передбачено, що держава не буде здійснювати цінове регулювання за межами організованого ринку [11]; Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру» № 403-V, положеннями якого звужено сферу повноважень Кабінету Міністрів України щодо визначення обсягів закупівлі цукру для задоволення внутрішніх потреб – квота «А» (вилучено квоту поставки цукру за міжнародними договорами – квота «В»)) [12]. Прийняття цих законів допомогло певною мірою узгодити національне законодавство у сфері регулювання ринку цукру не лише з вимогами СОТ, а й з правовими актами ЄС.

Закон України «Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру», на жаль, не містить переліку продуктів, охоплених регулюванням ринку цукру. Деякі визначення цукрової продукції містяться у Законі України «Про Митний тариф України» від 5 квітня 2001 р. № 2371-III [13], в якому «цукор-сирець» означає цукор, у якому вміст цукрози у сухому стані становить менш як 99,5 мас. %, за показаннями поляриметра: у підкатегоріях 1701 11 10 00, 1701 11 90 00, 1701 12 11 00 і 1701 12 90 00, термін «цукор-сирець» означає цукор без ароматизаторів, без барвників, без вмісту інших добавок, в якому вміст цукрози у сухому стані становить менш як 99,5 мас. % при визначенні поляриметричним методом: у підкатегорії 1701 99 10 00, термін «білий цукор» означає цукор без ароматизаторів, без барвників, без вмісту будь-яких інших, добавок, в якому вміст цукрози у сухому стані складає менш як 99,5 мас. % при визначенні поляриметричним методом: у підкатегоріях 1702 30 10 00, 1702 40 10 00, 1702 60 10 00 і 1702 90 30 00, термін «ізоглюкоза» означає продукт, одержаний із глюкози або з полімерів, який містить у сухому стані не менш як 10 мас. % фруктози, термін «інуліновий сироп» означає у підкатегорії 1702 60 80 00 безпосередній продукт гідролізу інуліну або олігофруктози, що містить у сухому стані понад 50 мас. % фруктози у вільній формі або у вигляді цукрози, у підкатегорії 1702 90 80 00 безпосередній продукт гідролізу інуліну або олігофруктози, що містить у сухому стані не менш як 10 мас. %, але не більш як 50 мас. % фруктози у вільній формі або у вигляді цукрози.

Як можна побачити, існують суттєві відмінності у розумінні терміну «білий цукор» у Регламенті Ради № 1234/2007 та у Законі України «Про Митний тариф України»: якщо у Регламенті поляризація 99,5 % обумовлює віднесення цукру до напівбілого, то у вказаному Законі він вважається білим. Так само не узгоджуються з положеннями Регламенту й інші визначення, що містяться у вказаному Законі.

Необхідно також вказати, що неузгоджені з європейським законодавством основні терміни, що вживаються у Законі України «Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру». При цьому така невідповідність має не лише теоретичний, а й суто практичний характер – саме на цих законодавчих визначеннях базуються положення підзаконних правових актів та увесь правовий механізм виробництва і торгівлі цукром.

Закон України «Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру» від 17 червня 1999 р.	Регламент Ради (ЄС) № 1234/2007 від 22 жовтня 2007 р.
--	--

Квота поставки цукру на внутрішній ринок (квота «А») – максимальна кількість цукру для поставки на внутрішній ринок з 1 вересня поточного року до 1 вересня наступного року для задоволення внутрішніх потреб	«Цукор, на який розподіляється квота» – обсяг виробництва цукру, ізоглюкози і сиропу інуліну на певний ринковий рік за квотами відповідного підприємства
немає	«Надлишковий цукор», «надлишкова ізоглюкоза», «надлишковий сироп інуліну» – будь-який обсяг виробництва цукру, ізоглюкози і сиропу інуліну на певний ринковий рік, більший за обсяг на певний ринковий рік за квотами відповідного підприємства
немає	«Повноправний рафінувальник» – виробнича одиниця, єдиною діяльністю якої є рафінування імпортованого тростинного цукру сирцю, або яка рафінувала у ринковому році обсяг імпортованого тростинного цукру-сирцю принаймні 15 000 тонн
немає	«Контракт на поставку» – контракт, укладений продавцем і підприємством на поставку буряку на виробництво цукру
немає	«Промислова ізоглюкоза» і «промисловий сироп» – будь-який обсяг виробництва ізоглюкози і сиропу інуліну на певний ринковий рік, призначений для виробництва у промисловості
Мінімальна ціна на цукрові буряки – нижня межа ціни при укладанні угод купівлі-продажу цукрових бряків для виробництва цукру у межах квоти «А»	Цукрові підприємства, що купують буряк, на який розподіляється квота, придатний для переробки у цукор і призначений для переробки у цукор, на який розподіляється квота, повинні сплачувати принаймні мінімальну ціну скориговану зростанням або

зменшенням ціни, враховуючи
відхилення від стандартної якості

Мінімальна ціна на цукор – нижня межа ціни при укладанні угод купівлі-продажу на внутрішньому ринку України в обсягах квоти «А»	немає
---	-------

Крім того, простежуються деякі невідповідності з європейським законодавством й у механізмі регулювання ринку цукру в Україні. Так, зокрема, відносини між цукровими заводами, бурякосіючими господарствами та іншими суб'єктами бурякоцукрового комплексу здійснюються на основі господарських договорів, що укладаються між ними відповідно до Закону України «Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру». Типові умови господарських договорів, що затверджуються Кабінетом Міністрів України або уповноваженим ним органом, є обов'язковими до застосування у відносинах між цукровими заводами, бурякосіючими господарствами та іншими суб'єктами бурякоцукрового комплексу всіх форм власності. Однак, на відміну від законодавства ЄС істотні умови таких договорів у Законі України «Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру» не визначені. Вказане коло правовідносин регулюється наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Типових умов господарських договорів між цукровими заводами, бурякосіючими господарствами та іншими суб'єктами бурякоцукрового комплексу незалежно від форми власності щодо впрошування та закупівлі цукрових буряків для виробництва цукру квоти «А». Аналіз змісту положень цього документа свідчить, що у ньому не враховано визначені Регламентом Ради (ЄС) № 1234/2007 обов'язкові умови контрактів на поставку. Зокрема, у контрактах на поставку має зазначатися, чи може постачатися додатковий обсяг буряку і за яких умов, має закладатися фіксований вміст цукру у буряку, має бути зазначено таблицю переводу мір із зазначенням різного вмісту цукру і факторами переводу обсягів буряку, що постачається, в обсяги, що відповідають вмісту цукру, зазначеному у контракті на поставку. Таблиця має базуватися на виході продукції, що відповідає різному вмісту цукру. Контракти на поставку повинні містити положеннями про диверсифікацію і звичайну тривалість поставок буряку, тобто положення, що застосовувалися протягом попереднього ринкового року, враховуючи рівень фактичного виробництва. У контрактах на поставку має зазначатися також місце збору буряку. Від виробників вимагається щодо обсягу поставленого буряку виконати одне або більше з наступних дій: безкоштовно повернути продавцю з заводу свіжий

буряковий віджим з поставленого буряку; безкоштовно повернути продавцю з заводу пресований або висушений такий віджим, у такому випадку виробник може вимагати від продавця сплатити витрати на пресування й висушування; безкоштовно повернути продавцю з заводу частину пресованого або висушеного віджиму; сплатити продавцю компенсацію, враховуючи можливість продажу віджиму.

З огляду на важливість правовідносин між суб'єктами бурякоцукрового комплексу положеннями про істотні умови договору між цукровими заводами, бурякосіючими господарствами та іншими суб'єктами бурякоцукрового комплексу, які враховували б визначені вище положення Регламенту Ради (ЄС) № 1234/2007, було б доцільно доповнити не наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Типових умов господарських договорів між цукровими заводами, бурякосіючими господарствами та іншими суб'єктами бурякоцукрового комплексу незалежно від форми власності щодо вирощування та закупівлі цукрових буряків для виробництва цукру квоти «А», а Закон України «Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру».

Деякі невідповідності простежуються й під час застосування заходів відповідальності за порушення законодавства про ринок цукру. Зокрема, ст. 9 Закону України «Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру» встановлений порядок здійснення контролю за виконанням законодавства про ринок цукру та відповідальність за його порушення. Передбачено, що у разі поставок цукру на внутрішній ринок понад встановлену квоту або реалізації його за цінами, що нижчі від визначеної мінімальної ціни, з суб'єкта підприємницької діяльності стягується штраф у розмірі подвійної вартості цукру, реалізація якого здійснена з порушенням встановленого порядку. Необхідно зазначити, що, не зважаючи на певну зовнішню схожість, положення ст. 9 має суттєві відмінності від положень Регламенту Комісії (ЄС) № 967/2006 від 29 червня 2006 р. про встановлення докладних правил застосування Регламенту Ради № 318/2006 щодо виробництва цукру, що перевищує квоти, яким встановлено мито за надлишкове виробництво цукрової продукції. По-перше, різною є юридична природа вказаних заходів – якщо мито є обов'язковим платежем, що сплачується у Державний або місцеві бюджети за певних, визначених законодавством, умов, то штраф є заходом юридичної відповідальності, заходом покарання. По-друге, на відміну від вказаного Регламенту, у Законі України «Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру» не передбачено випадків, коли вказана санкція не застосовується. Згідно із положеннями Регламенту Комісії (ЄС) № 967/2006 мито не стягується, якщо відповідні обсяги цукрової продукції поставлені переробним підприємствам до 30 листопада наступного ринкового року, підлягають використанню на підприємстві для виробництва визначеної продукції. Крім того, мито за

надлишкове виробництво не стягується, коли відповідні обсяги: переносяться на наступні періоди, відповідно до Регламенту (ЄС) № 1234/2007 і, для цукру, що складається виробником до останнього дня відповідного ринкового року; постачаються до 31 грудня наступного ринкового року у контексті особливих угод на постачання у найбільш віддалені регіони, передбачені у Регламенті (ЄС) № 1234/2007; експортуються до 31 грудня наступного ринкового року за експортною ліцензією; знищуються або ушкоджуються без можливості відтворення, в обставинах, що визнані компетентними органами влади відповідних держав-членів. З урахуванням вказаних положень було б доцільно внести відповідні зміни й до Закону України «Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру».

Отже, проведений аналіз законодавства України про ринок цукру та законодавства Європейського Союзу показує, що Україною прийнято ряд нормативно-правових актів, спрямованих на лібералізацію ринку цукру та приведення його організації і державного регулювання у відповідність із законодавством Європейського Співтовариства та вимогами Світової організації торгівлі. Однак все ще залишається багато питань, що потребують нагального вирішення.

Список літератури:

1. Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами від 14 червня 1994 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. План дій «Україні – Європейський Союз» від 12 лютого 2005 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Договір про заснування Європейської Спільноти від 25 березня 1957 р. // Конституційні акти Європейського Союзу. Частина I / за заг. ред. Т. Качки. – К. : Юстиніан, 2005. – С. 45–184.
4. Регламент Ради ЄЕС № 1009/67/ЄЕС від 18 грудня 1967 р. про спільну організацію ринку цукру : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
5. Регламент Ради ЄЕС № 3330/74/ЄЕС від 19 грудня 1974 р. про спільну організацію ринку цукру : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
6. Ринок цукру : порівняльно-правове дослідження відповідності законодавства України *acquis communautaire* Європейського Союзу. – К. : Державний департамент з питань адаптації законодавства, 2009. – 109 с.
7. Регламент Ради ЄС № 2038/1999 від 13 вересня 1999 р. про загальну організацію ринку у цукровому секторі : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
8. Регламент Ради ЄС № 1260/2001 від 19 червня 2001 р. про загальну організацію ринку у цукровому секторі : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
9. Регламент Ради ЄС № 1234/2007 від 22 жовтня 2007 р. про заснування спільної організації сільськогосподарських ринків та щодо конкретних вимог до певних сільськогосподарських продуктів (Єдиний

Регламент СОР) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

10. Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру : Закон України від 17 червня 1999 р. № 758-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 32. – Ст. 268.

11. Про внесення змін до Закону України «Про державну підтримку сільського господарства Україна» : Закон України від 30 листопада 2006 р. № 401-V: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

12. Про внесення змін до Закону України «Про державну підтримку сільського господарства Україна» : Закон України від 30 листопада 2006 р. № 403-V : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

13. Про Митний тариф України : Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2371-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 24. – Ст. 125.

Проведен анализ законодательства Европейского Союза и Украины о рынке сахара и исследовано состояние его гармонизации. Обнаружены положения национального законодательства, которые не отвечают положениям европейского законодательства, и предложены пути их адаптации.

Рынок сахара, гармонизация законодательства, сельскохозяйственная политика Европейского Союза.

The article is devoted the analysis of legislation of European Union and Ukraine about the market of sugar and research of the state of his harmonization. Were found out positions of national legislation, which do not answer position of the European legislation, and the ways of their adaptation are offered.

The sugar market, the harmonization of legislation, agricultural policy of the European Union.